

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Інститут сучасного мистецтва

Кафедра академічного і естрадного вокалу та звукорежисури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

з навчально-педагогічної роботи

проф. Ю. В. Телячий

Ю. В. Телячий
» вересень 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Музика XX-XXI століття

для здобувачів вищої освіти

галузь знань 02 Культура і мистецтво
спеціальність 025 Музичне мистецтво
освітній рівень перший (бакалаврський)
освітня програма «Сольний спів»
вид дисципліни вибіркова

Навчальний рік 2021/2022

Кількість кредитів ECTS- 4.5

Мова викладання, навчання та оцінювання українська

Форма підсумкового контролю диф.залік

Викладачі: Серова О.Ю., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КНІВ - 2021

Розробник: Серова Олена Юріївна, кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури
НАКККіМ

ПОГОДЖЕНО:

Директор інституту супрасного мистецтва

(підпис)

(М.А. Кушніра)
(прізвище та ініціали)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол № 1 від « 2 » верес. 2021 р.

Протокол № 1 від « 1 » верес. 2021

Схвалено науково – методичною радою Академії

Протокол від « 7 » вересня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

(Чуриш В.О.)
(прізвище та ініціали)

« 7 » вересня 2021 року

1. Анотація навчальної дисципліни: Навчальна дисципліна «Музика ХХ-ХХІ століття» вивчає мистецькі процеси в академічній та масовій музичній культурі, які відбувались протягом розвитку світової культури епохи постмодерну починаючи з середини ХХ століття і продовжують трансформуватись в наш час.

Міждисциплінарні зв'язки: предмет «Музика ХХ-ХХІ століття» базується на знаннях, спільних для таких дисциплін як: філософія, теорія музики, гармонія, аналіз музичних творів, поліфонія, зарубіжне музичне мистецтво, українське музичне мистецтво, історія та теорія вокального мистецтва.

2. Мета дисципліни – формування професійної компетенції в області сучасної музичної культури; вивчення специфіки професійних творів, які отримали найбільше визнання і поширення в сучасному музичному мистецтві.

3. Завдання дисципліни:

1. вивчення в хронологічному порядку основних явищ сучасної зарубіжної та української музичної культури у взаємозв'язку з соціокультурними та політичними подіями;
2. аналіз творчості видатних композиторів в контексті музики їх часу;
3. вдосконалення та поглиблення знань студентів в області сучасної музики, розуміння ними ролі творчості найбільших композиторів і їх кращих творів в духовному житті суспільства;
4. вміння розбиратися в основних закономірностях розвитку музичного постмодернізму, в його історичних процесах і періодах, стилістичних напрямках,
5. виховання художнього смаку, навичок естетичного і стильового аналізу музичних явищ сьогодення.

4. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

Для здобувачів вищої освіти з *профільною освітою* необхідні:

- **знання** основних етапів розвитку світової музичної культури у їх взаємозв'язку з соціокультурними трансформаціями світової історії, а також жанрових та стилістичних особливостей музичного мистецтва;
- **вміння** здійснювати пошук культурологічної та мистецтвознавчої інформації, аналізувати одержану інформацію та використовувати її у своїй навчальній та науковій діяльності;
- **володіння** елементарними навичкам аналізу музичних творів.

Для здобувачів вищої освіти з *непрофільною освітою* необхідні:

- **знання** основних етапів розвитку світової історії та культури, а також глобальних історичних процесів, зокрема ХХ – початку ХХІ століття;
- **вміння** аналізувати та порівнювати зміни в культурному середовищі із історичними процесами розвитку суспільства;
- **володіння** порівняльного аналізу дотичних культурно-мистецьких явищ.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійної діяльності співака або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів музикознавчої науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні:

- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові):

- СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- СК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- СК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу у вокальній музиці.
- СК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	% у підсумко- вій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	<i>Знати:</i> специфічні риси мистецтва ХХ-ХХІ століття	<i>Форма:</i> лекція, семінар, самостійна робота студента. <i>Методи:</i> робота з книгою, частково- пошуковий, навчальна дискусія проблемний, дослідницький.	Тестовий контроль, усний контроль: фронтальне, ущільнене, опитування. (60% правильних відповідей)	5%
1.2	<i>Знати:</i> хронологічний порядок основних явищ сучасної	<i>Форма:</i> лекція, семінар, самостійна робота студента.	Тестовий контроль, усний контроль: фронтальне,	10%

	зарубіжної та української музичної культури у взаємозв'язку з соціокультурними та політичними подіями	<i>Методи:</i> робота з книгою, проблемний, дослідницький, аналітичний, індуктивний, дедуктивний.	ущільнене, опитування. (60% правильних відповідей)	
1.3	<i>Знати:</i> історичні передумови виникнення стильових напрямків в сучасній академічній музиці;	<i>Форма:</i> лекція, семінар, самостійна робота студента. <i>Методи:</i> робота з книгою, проблемний, дослідницький, аналітичний, індуктивний, порівняльний, дедуктивний.	Тестовий контроль, усний контроль: фронтальне, ущільнене, опитування. (60% правильних відповідей)	10%
1.4	<i>Знати:</i> творчість найбільш вагомих в історії сучасної музики композиторів другої половини ХХ – початку ХХІ ст.	<i>Форма:</i> лекція, семінар, самостійна робота студента <i>Методи:</i> частково-пошуковий, робота з книгою, аналітичний, дослідницький, індуктивний,	Тестовий контроль, усний контроль: фронтальне, ущільнене, опитування. (60% правильних відповідей)	10%
1.5	<i>Знати:</i> українські та закордонні фестивалі та концертні проекти сучасної академічної музики;	<i>Форма:</i> лекція, семінар, самостійна робота студента. <i>Методи:</i> частково-пошуковий, дослідницький,	Тестовий контроль, (60% правильних відповідей)	5%
2.1	<i>Вміти:</i> розбиратися в основних закономірностях розвитку музичного постмодернізму, в його історичних процесах і періодах, стилістичних напрямках	<i>Форма:</i> лекція, семінар, самостійна робота студента. <i>Методи:</i> аналітичний, ситуаційний, дедуктивний індуктивний	Тестовий контроль, усний контроль: фронтальне, ущільнене, опитування. (60% правильних відповідей)	5%
2.2	<i>Вміти:</i> обґрунтувати основні етапи розвитку музичного мистецтва України;	<i>Форма:</i> лекція, семінар, самостійна робота студента. <i>Методи:</i> аналітичний, ситуаційний, дедуктивний індуктивний	Тестовий контроль, усний контроль: фронтальне, ущільнене, опитування. (60% правильних відповідей)	5%
2.3	<i>Вміти:</i> аналізувати будь-який стильовий напрямок	<i>Форма:</i> лекція, семінар, самостійна робота студента.	Тестовий контроль, усний контроль: фронтальне,	10%

	сучасної музичної культури в культурно-історичному контексті;	<i>Методи:</i> аналітичний, дедуктивний, індуктивний, проблемний, навчальна дискусія	ущільнене, опитування. (60% правильних відповідей)	
2.4	<i>Вміти:</i> аналізувати творчість видатних композиторів в контексті музики їх часу	<i>Форма:</i> лекція, семінар, самостійна робота студента. <i>Методи:</i> аналітичний, дедуктивний, індуктивний, аудіо метод,	Тестовий контроль, усний контроль: фронтальне, ущільнене, опитування. (60% правильних відповідей)	10%
2.5	<i>Вміти:</i> чути та виявляти сучасні засоби музичної виразності та аналізувати доцільність їх використання;	<i>Форма:</i> лекція, семінар, самостійна робота студента. <i>Методи:</i> аналітичний, дедуктивний, аудіо метод,	Тестовий контроль, усний контроль: фронтальне, ущільнене, опитування. (60% правильних відповідей)	5%
3.1	Професійно володіти методами та формами донесення інформації про сучасну академічну музику будь-якого стильового напрямку.	<i>Форма:</i> лекція, семінар, самостійна робота студента. <i>Методи:</i> індуктивний, дослідницький, проблемний, аналітичний, навчальна дискусія	Усний контроль: індивідуальне, ущільнене, фронтальне опитування. (60% правильних відповідей)	10%
3.2	Здатність вільно користуватися термінологією сучасного академічного музичного мистецтва	<i>Форма:</i> лекція, семінар, самостійна робота студента. <i>Методи:</i> дедуктивний, індуктивний, дослідницький, проблемний, аналітичний	Усний контроль: індивідуальне, ущільнене, фронтальне опитування (60% правильних відповідей)	5%
4.1	Здатність до подальшого навчання, демонстрація застосування отриманих знань на практиці	<i>Форма:</i> самостійна робота студента.		5%
4.2	Здатність застосування отриманих знань та вмінь у міждисциплінарних зв'язках	<i>Форма:</i> самостійна робота студента.		5%

Програмні результати навчання

- PH 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
- PH 6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
- PH 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
- PH 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських інтерпретацій.
- PH 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- PH 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
- PH 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

7. Схема формування оцінки. (згідно п.7 «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» від 16 грудня 2015 р.)

7.1 Форми оцінювання студентів:

1. Контрольна робота (показ) — 15 балів/ 10 балів.
2. Самостійне практичне завдання 1:PH 2.1. —15 балів/ 10 балів.
3. Індивідуальне практичне завдання 2:PH 2.2. —15 балів/ 10 балів.
4. Оцінювання роботи під час практичних занять — 15 балів/ 10 балів.
5. Диференційований залік — 40 балів / 20 балів

- підсумкове оцінювання: диференційований залік

1. Контрольна робота з тем ЗР1(тест) — 10 балів/ 6 балів.
2. Контрольна робота з тем ЗР2(тест)— 10 балів/ 6 балів.
3. Самостійне завдання ЗР 1 —10 балів/ 6 балів.
4. Індивідуальне завдання ЗР 2 —10 балів/ 6 балів.
5. Оцінювання роботи під час семінарських занять (ЗР 1) — 10 балів/ 6 балів.
6. Оцінювання роботи під час семінарських занять (ЗР 2) — 10 балів/ 6 балів.
7. Екзамен — 40 балів / 24 балів

- підсумкове оцінювання: екзамен

7.2 Організація оцінювання:

Контроль за якістю навчання студента здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових розділів (бали, отримані за контрольні роботи (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійних завдань; бали, отримані за роботу на семінарських заняттях, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (екзамен).

Зміст курсу поділений на два змістовні розділи. Кожний змістовий розділ включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів, які завершуються контролем рівня засвоєння якості програмного матеріалу відповідної частини курсу.

V семестр

Змістовий розділ 1				Диф.залік
80 залікових балів (максимум)				20 балів (максимум)
Самостійна робота	Практичні заняття	Практичні покази	Виконання індивідуального завдання	
20 (максимум)	20 (максимум)	20 (максимум)	20 (максимум)	

VI семестр

Змістовий розділ 2			екзамен
30 залікових балів (максимум)			40 балів (максимум)
Виконання індивідуального завдання	Семінари	Контрольна робота	
20 (максимум)	20 (максимум)	20 (максимум)	

Умовою допуску до диференційованого заліку є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 48 балів (*критично-розрахунковий мінімум*). При цьому обов'язковим є успішне складання контрольних робіт та виконання самостійних робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

	Семестрова кількість балів	Підсумкова робота / екзамен	Підсумква оцінка
<i>Мінімум</i>	48	12	60
Максимум	80	40	100

Умовою допуску до екзамену є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (*критично-розрахунковий мінімум*). При цьому обов'язковим є успішне складання контрольних робіт та виконання самостійних робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

	Семестрова кількість балів	Підсумкова робота / екзамен	Підсумква оцінка
<i>Мінімум</i>	40	20	60
Максимум	60	40	100

Екзамен та диференційований залік виставляються за результатами роботи студента впродовж усього семестру. Присутність усіх здобувачів вищої освіти на підсумковому оцінюванні обов'язкова. У випадку відсутності здобувача вищої освіти з поважних причин відпрацювання та перездачі контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу у НАКККіМ» від 16 грудня 2015 р.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Оцінка за шкалою НАКККіМ (бали)	Оцінка за чотирибальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
74-81		C
64-73	Задовільно	D
60-63		E
35-59	Незадовільно	FX
1-34		F

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план

№ п/п	Номер і назва теми*	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
І семестр				
Змістовний розділ 1: «Мистецтво другої половини ХХ ст.»				
1	Феномен культури постмодерну.	2	2	6
2	Загальна характеристика стильових напрямків другої половини ХХ століття	2	2	4
3	Загальна характеристика композиторських технік ХХ ст.	2	4	6
4	Музична культура Європи	2	2	4
5	Музична культура Америки	2	2	4
6	Музична культура Східної Європи	2	2	4
7	Музична культура Азії	2	-	4
8	Оперне мистецтво другої половини ХХ ст.	2	2	6
	Разом	16	16	38
	<i>Форма контролю</i>	<i>диференційований залік</i>		
Змістовний розділ 2: «Світова музична культура ХХІ ст.»				
9	Актуальна музика ХХІ століття	4	2	6
10	Сучасна опера.	2	4	10
11	Камерно-інструментальна і вокальна музика.	2	2	6
12	Симфонічна музика.	2	2	6
13	Нова українська опера.	2	2	4
14	Фестивальний рух української академічної музики	2	2	5
	Разом	14	14	37
	<i>Форма контролю</i>	<i>екзамен</i>		
	Всього	30	30	75

Загальний обсяг – 135., в тому числі (вибрати необхідне):

Лекції – 30 год.

Семінарські заняття – 30 год.

Самостійна робота – 75 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. Личковах, В. А. Зарубіжна культура ХХ століття [Текст]: навчально - методичний посібник з курсу " Історія зарубіжної культури ". / В. А. Личковах, М. В. Каранда. – Чернігів : ЧНПУ ім. Т. Г. Шевченка, 2012. – 84 с.
2. Верещагіна О. Є. Історія української музики ХХ століття / О. Є. Верещагіна. – К.: Освіта України, 2010.
3. Корній Л. Українська музична культура. Погляд крізь віки / Л. Корній, Б. Сюта. – К.: Музична Україна, 2014. – 608 с.
4. Постмодернізм. Енциклопедія / сост. и гл. ред. А. А. Грицанов, М А. Можейко. – Минск : Интерпрессервис ; Книжный дом, 2001. – 1040 с.
5. История зарубежной музыки. XX век : [учеб. пособие] / сост. и общ. ред. Н. А. Гавриловой. – М. : Музыка, 2005. – 576 с.
6. Кияновська Л. О. Українська музична культура : [навч. посіб.] / Л. О. Кияновська. – Львів : Тріада плюс, 2009. – 356 с.

Додаткова:

1. Музыкальная литература зарубежных стран. Выпуск 6 / [С. И. Савенко, Б. С. Ионин, И. А. Гивенталь та ін.]. – М.: Музыка, 1994.
2. Андросова Д. В. Мінімалізм в музиці : [посіб. з курсу історії сучасної музики та музичного виконавства] / Д. В. Андросова ; М-во культури і туризму; Одес. держ. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. – Одеса : Астропринт, 2009. – 184 с.
3. Григоренко Е. Г. Джон Кейдж. Творчество / Е. Г. Григоренко. – К. : Муз. Україна, 2012. – 228 с.
4. Жилинская Т.Г. Зарубежная музыка XX век. Направления и композиторские техники, школы и творческие портреты композиторов академической традиции / Т.Г.Жилинская — Витебск: ВГУ, 2004. — 58 с.
5. Зінкевич О.С. Симфонические гиперболы. О музыке Евгения Станковича. / О. С. Зінкевич // Сумы, 1999. 252 с. Друге видання – Ужгород, 2002.
6. Крусь О. П. Історія української музики ХХ століття / О. П. Крусь. – Рівне: НУВГП, 2014. – 225 с
7. Лунина А. Композитор в зеркале современности. В 2-х томах / Анна Лунина. – К: ДУХ І ЛІТЕРА, 2015 – 976 с.
8. Маньковская Н. Б. Феномен постмодернизма: Художественно-эстетический ракурс / Н. Б. Маньковская. – М. : Универ. книга, 2009. – 495 с.
9. Акопян Л. О. Музыка XX века : Энциклопедический словарь / Л. О. Акопян. – М. : Практика, 2010. – 855 с.
10. Швед М. Б. Тенденції розвитку міжнародних фестивалів сучасної музики / М. Б. Швед. – Львів : Сполом, 2010. – 440 с.

10. Додаткові інформаційні ресурси:

Інтернет ресурси

№ з/п	Адреса веб-сайту	Назва веб-сайту
1	http://mus.art.co.ua/	Український музичний інтернет-журнал «Музика»
2	http://www.belcanto.ru/	Сайт про класичну музику, оперу і балет
3	http://notes.tarakanov.net/	Нотний архів Б.Тараканова
4	http://metamodernizm.ru/	Журнал про метамодернізм «Metamodern»
5	http://operabase.com	Все про оперу
6	http://composersukraine.org/	Сайт Національної спілки композиторів України